

رابطه یکنوازی و مشتق

یادآوری

$$\begin{cases}
 \text{تابع صعودی: } x_2 > x_1 \rightarrow f(x_2) > f(x_1) & \text{درجه زیاد یا ثابت} \\
 \text{تابع نزولی: } x_2 > x_1 \rightarrow f(x_2) < f(x_1) & \text{درجه کم یا ثابت}
 \end{cases}$$

تأیید: بخشی از آن صعودی و بخشی از آن نزولی باشد غیر یکنوا (نه صعودی، نه نزولی)

نکته: ابتدا تأیید کنیم هم صعودی است و هم نزولی تابع ثابت است

رابطه مشتق و یکنوازی

اگر f' موجود و $f' \geq 0$ باشد، f صعودی است

اگر f' موجود و $f' \leq 0$ باشد، f نزولی است

روش تعیین یکنوازی تابع: تعیین علامت مشتق است

مثال: یکنوازی توابع زیر را بررسی کنید

$$y = x^3 - 3x^2 - 6x + 1$$

مشتق بگیریم و تعیین علامت می‌کنیم

$$y' = 3x^2 - 6x - 6 \rightarrow 3(x^2 - 2x - 2) = 0$$

$$3(x-3)(x+1)$$

ریشه‌ها در دام بازه نزولی است $[-1, 3]$

صعودی $(-\infty, -1) \cup (3, +\infty)$

x	$-\infty$	-1	3	$+\infty$
y'	+	-	+	+
y	↗	↘	↗	↗

جدول تغییرات

ای گل این چاک کریبان توبی خیزی

دوش با از سر کوشش بکشان بگشت

ای گل این ناله افغان توبی خیزی

بتلانی چشم محنت اندوه و فراق

② $\frac{x^2-2}{x^2+1}$

$y' = \frac{2x(x^2+1) - 2x(x^2-2)}{(x^2+1)^2} \rightarrow \frac{2x^3+2x-2x^3+4x}{(x^2+1)^2}$

$= y' = \frac{6x}{(x^2+1)^2}$ \rightarrow $x=0$ \rightarrow $x^2+1=0 \rightarrow x^2=-1 \times$

محدوده تعریف
x

y'	-	0	+
y	\searrow	0	\nearrow

بین در تقسیم علامت دهانه می دهیم

غیر یکنوا است در $[-\infty, 0]$ نزولی و در $[0, +\infty]$ صعودی

زیرا \ln باید $0 < x < +\infty$ دامنه این تابع R^+ است

③ $y = x^2 - 2 \ln x$

$y' = 2x - 2 \frac{1}{x} \rightarrow y' = \frac{2x^2-2}{x} \rightarrow 2x^2-2=0 \rightarrow 2x^2=2 \rightarrow x = \pm 1$
 $\rightarrow x=0$

y'	-	0	+
y	\searrow	0	\nearrow

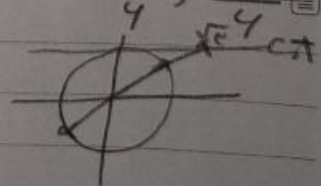
برای پیدا کردن علامت + و - کار کنای است

$y = \sin x + \sqrt{3} \cos x \quad x \in [0, 2\pi]$

$y' = \cos x - \sqrt{3} \sin x$

$y' = 0 \rightarrow \cos x = \sqrt{3} \sin x \rightarrow \cot x = \sqrt{3} \rightarrow x = \frac{\pi}{4}, \frac{5\pi}{4}$

y'	+	0	-	0	+
y	\nearrow	0	\searrow	0	\nearrow

$$y = \frac{x^2}{x-1}$$

$$y' = \frac{2x(x-1) - 1(x^2)}{(x-1)^2} \rightarrow \frac{x^2 - 2x}{(x-1)^2}$$

$$x^2 - 2x = 0 \rightarrow x(x-2) = 0 \rightarrow \begin{cases} x=0 \\ x=2 \end{cases}$$

ریشه‌های صورت

$$x-1=0 \rightarrow x=1$$

ریشه مخرج

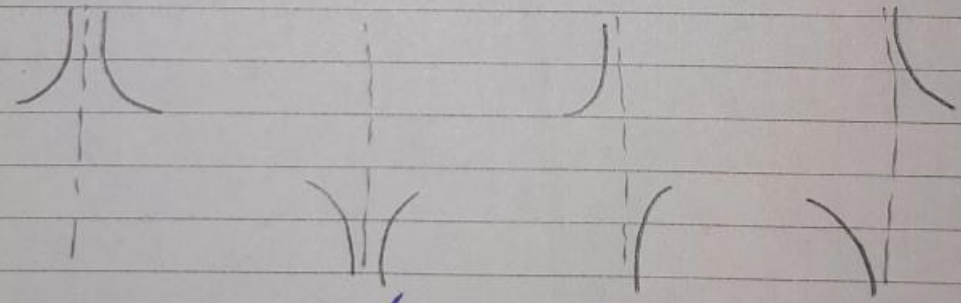
	$-\infty$	0	1	2	$+\infty$
y'	+	0	-	0	+
y	↗	↘	↘	↗	↗

نقطه

تابع در کدام بازه نزولی است؟

وقتی مشتق منفی $y' < 0$ باشد نزولی است $(1, 2)$ و غیره

بکشی از این چهار حالت حوالی مجانب قائم می‌آید

تابعی که مجانب قائم دارد قطعاً در آن نقطه غیر یکنوا است (بازه‌ای که شامل مجانب باشد حتماً غیر یکنوا است)

مجاذب قائم یکنواپی را برهم می‌زنند

$y = \sqrt[3]{x} \rightarrow y' = \frac{1}{3\sqrt[3]{x^2}} \rightarrow \text{صورت ریشه ندارد}$
 $\rightarrow \text{ریشه جمع}$

	$-\infty$	0	$+\infty$
y'	+		+
y	↗		↗

مساوی حالت قائم نمی باشد زیرا در حد ∞

مشوق گیری این فرم حاصل شد و در صورت

تابع فرم ندارد پس ریشه آن صفر باشد و تابع در \mathbb{R} صعودی است

رصعیت تابع $y = \frac{\sin u}{1 + \sin u}$ در بازه $(0, 2\pi)$ از نظر بیلوایی

$y' = \frac{\cos u (1 + \sin u) - \sin u \cos u}{(1 + \sin u)^2}$

کلید است ؟

صعودی - نزولی

$\rightarrow y' = \frac{\cos u + \cos u \sin u - \cos u \sin u}{(1 + \sin u)^2}$

نزولی - صعودی

$\rightarrow \cos u = 0 \rightarrow u = \frac{\pi}{2} \text{ و } \frac{3\pi}{2}$

صعودی - نزولی - صعودی

$\rightarrow 1 + \sin u = 0 \rightarrow \sin u = -1 \rightarrow u = \frac{3\pi}{2}$

ریشه فرم

	0	$\frac{\pi}{2}$	$\frac{3\pi}{2}$	2π
y'	+	0	-	+
y	↗	↘	↘	↗

فرم عبارت همیشه $(+)$ است پس در

تغییر علامت رفتار نمی کند

$y = x^2 e^x$ در بازه (a, b) نزولی است حداکثر $b - a$

کدام است e وقتی گفته در فلان بازه نزولی است جدول نمی خواهد $F'(a) < 0$ قرار

$y' = 2xe^x + x^2 e^x$ می دهیم

$y' = e^x(x^2 + 2x) \rightarrow y' < 0$

$e^x(x^2 + 2x) < 0 \rightarrow x^2 + 2x < 0$

مضرب \oplus

$x(x + 2) < 0$

$x = -2 \rightarrow -2 < x < 0$

چون یک تابع درجه ۲ است پس درستی منفی بودن آن پس از اشتقاق x پس $-2 - 0$

$b - a$

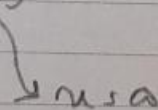
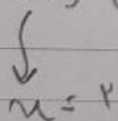
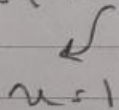
$0 - (-2) = 2$

اگر $F(x) = (x-1)(x-2)^2(x-a)^3$ و تابع F در بازه (a, b) نزولی

است حداکثر $b - a$ کدام است e

گفته نزولی است پس $F'(a) < 0$

$F'(x) = (x-1)(x-2)^2(x-a)^3$

	$-\infty$	1	2	a	$+\infty$
y'	+	0	-	0	+
y	\rightarrow	\downarrow	\downarrow	\downarrow	\rightarrow

$b - a = a - 1 = 2$

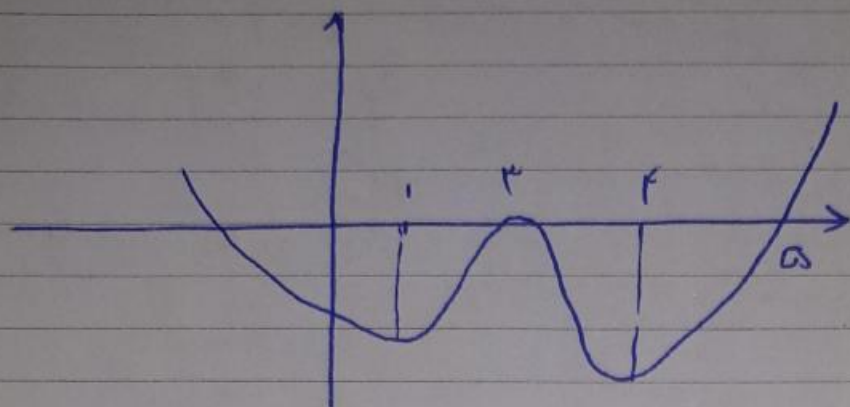
اگر نمودار f' به شکل درجه ۳ باشد f در کدام بازه نزولی است؟

۱۰ $[-1, 5]$

۱۱ $R - (-1, 5)$

۱۲ $(-\infty, -1] \cup [3, 4)$

۱۳ $(4, 5]$

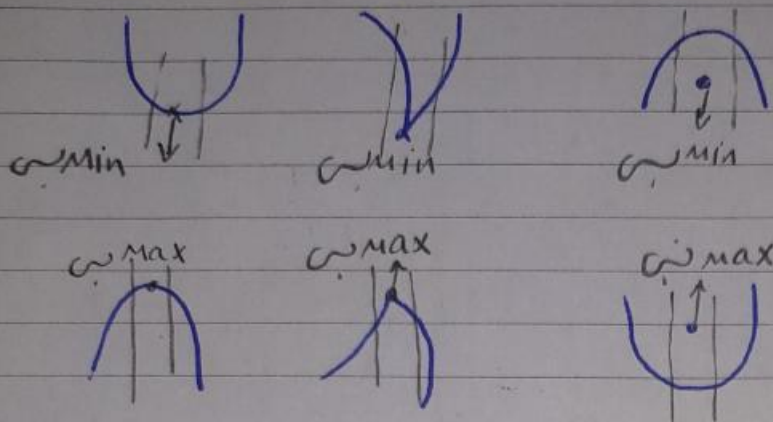
f حابی نزولی است که f' منفی باشد یعنی آنجا که زیر محور x است

از $1 - 3$ تا 4 شامل زیر محور x است

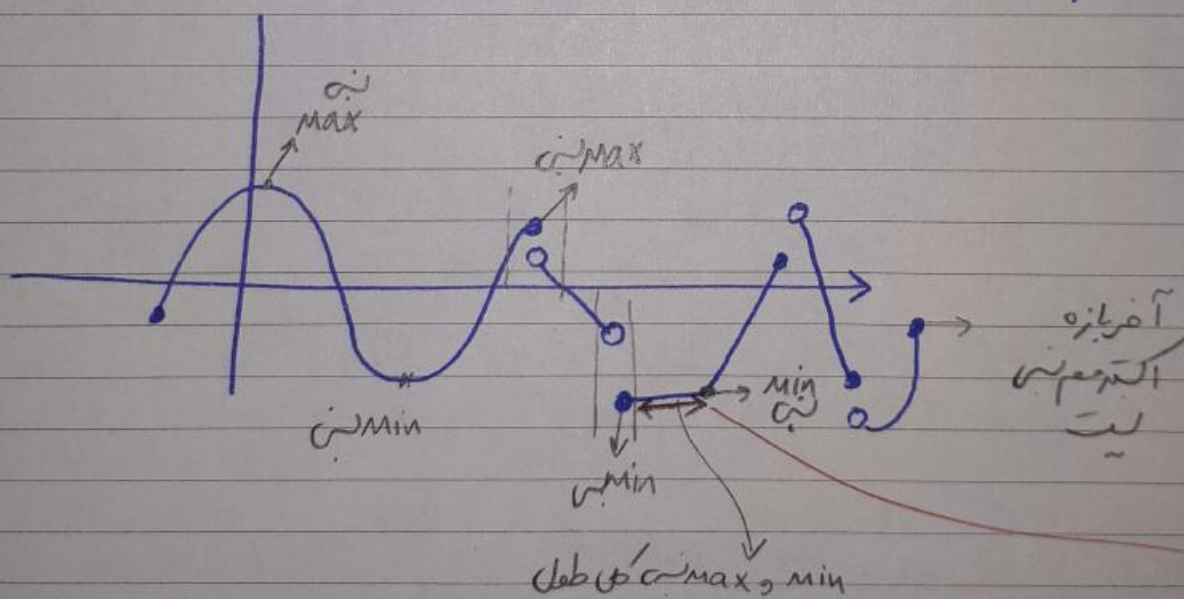
اکثریم‌های نسبی: \max نسبی: نقطه‌ای که از همایه هایش مقدار بتری دارد

\min نسبی: نقطه‌ای که از همایه هایش مقدار کمتری دارد

نکته مهم! اول و آخر بازه همیشه اکثریم نسبی می‌شود

مثال: نقاط اکثریم نسبی را بیابید

نکته: هر بازه‌ای که روی آن خط افقی قرار گیرد تمام نقاط آن بازه هم به عنوان \max نسبی و هم

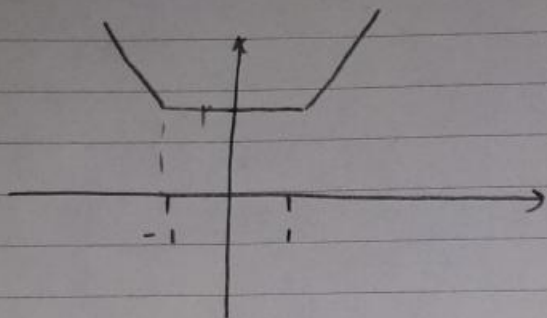
به عنوان \min نسبی است

اکثر کم نبه ابرسم

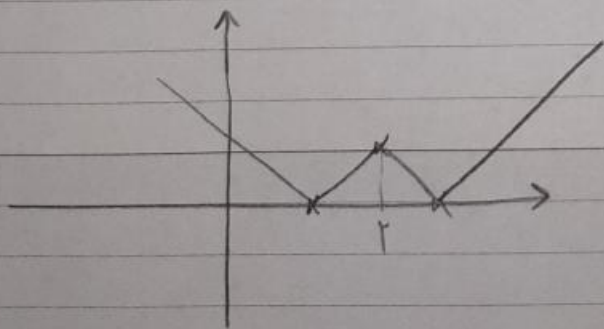
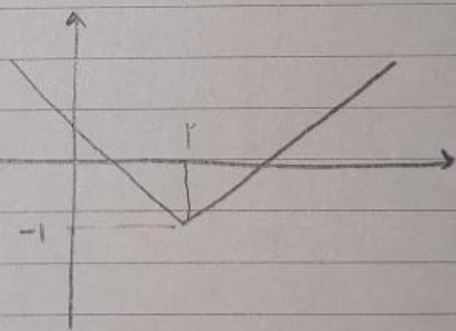
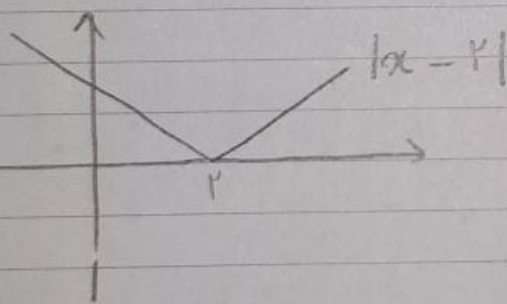
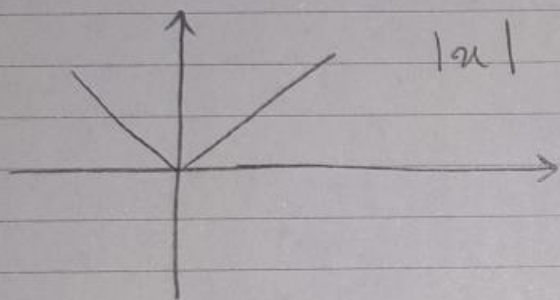
$$y = |x-1| + |x+1|$$

$[-1, 1] \rightarrow \text{min}$ نبه

$(-1, 1) \rightarrow \text{max}$ نبه

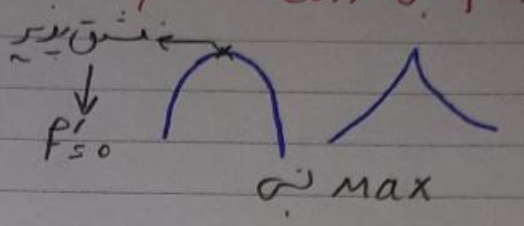
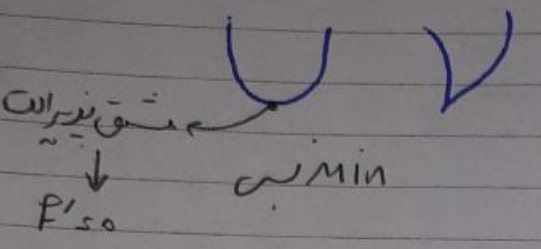
اینج
 $y = ||x-2|-1|$ چند اکثر کم نبه دارد

$$||x-2|-1|$$

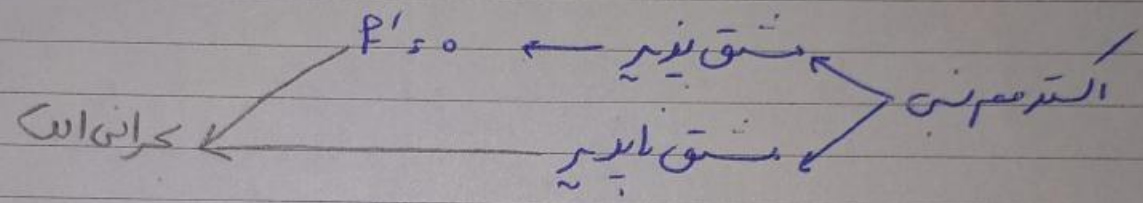

پیدا کردن اکثر کم نبی از روی ضابطه

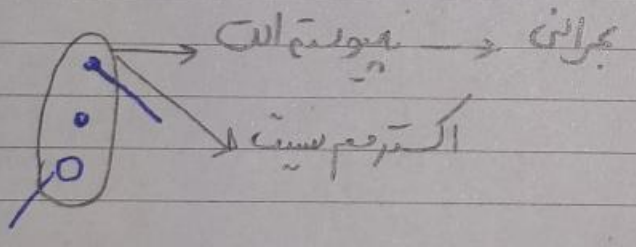

نکته ۱: اگر نقطه اکثر کم نبی مشتق برابر صفر است دارای مشتق صفر است

نکته ۲: هر نقطه اکثر کم نبی بحرانی است

هر اکثر کم نبی بحرانی است ولی هر نقطه بحرانی اکثر کم نبی نیست

max نبی: نقطه ای که تابع قبل از آن صعودی و بعد از آن نزولی است

min نبی: نقطه ای که تابع قبل از آن نزولی و بعد از آن صعودی است

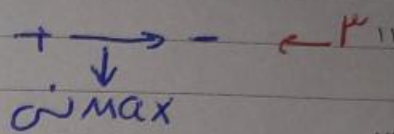
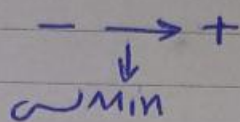
نقطه max نبی نقطه بحرانی است که تابع از حالت صعودی به حالت نزولی درمیاید

نقطه min نبی نقطه بحرانی است که تابع از حالت نزولی به حالت صعودی درمیاید

روش پیدا کردن اکسترم‌ها

۱- نقاط بحرانی را بیابیم

۲- جدول تغییرات را رسم می‌کنیم

۳- مثال اکسترم‌ها توابع زیر را بیابید

$$y = 2x^3 - 3x^2 + 1$$

$$y' = 6x^2 - 6x \rightarrow y' = 6x(x-1) = 0$$

$x=0$ $x=1$

چک می‌کنیم در واقع باشند \rightarrow که بحرانی

	$-\infty$	0	1	$+\infty$
y'	$+$	$-$	$+$	
y	\nearrow	\searrow	\nearrow	

\downarrow Max $x=0$
 \downarrow Min

max: $x=0$
 $y=1$
 $(0, 1)$

min: $x=1$
 $y=0$
 $(1, 0)$

۲- با دادن x به تابع اصلی مقدار y را در آنجا می‌گیریم و مختصات نقطه اکسترم حاصل می‌شود

$$y = x^2(x-1)^3 \rightarrow y' = 2x(x-1)^3 + x^2 \times 3(x-1)^2$$

$$\rightarrow x(x-1)^2(2x-2+3x) \rightarrow y' = x(x-1)^2(5x-2)$$

$x=0$ $x=1$ $x = \frac{2}{5}$

ادامه \leftarrow

x	$-\infty$	0	$\frac{1}{a}$	1	$+\infty$
y'	+	-	+	+	
y	↗	↘	↗	↗	

max نی
min نی

max نی $\begin{cases} x=0 \\ y=0 \end{cases} (0,0)$

min نی $\begin{cases} x=\frac{1}{a} \\ y=0 \end{cases}$

$y = \sin^2 x - \sin x$

$x \in [0, 2\pi]$

$y' = 2\sin x (\cos x) - \cos x \rightarrow y' = \cos x (2\sin x - 1)$

$\cos x = 0 \rightarrow x = \frac{\pi}{2}, \frac{3\pi}{2}$

$2\sin x - 1 = 0 \rightarrow \sin x = \frac{1}{2}$

$x = \frac{\pi}{6}, \frac{5\pi}{6}$

مثالی رسم

x	0	$\frac{\pi}{6}$	$\frac{\pi}{2}$	$\frac{5\pi}{6}$	π	$\frac{3\pi}{2}$	2π
y'	-	+	-	+	-	+	-
y	↘	↗	↘	↗	↘	↗	↘

min
max
min
max

بکے مثال زدیم بعد بکے درمیان عرض می شود

سبب نقطه تقاطع با کسیر نبی تابع $y = 3x^3 - 25x^2 + 40x + 12$ کدام است

$y' = 9x^2 - 50x + 40 \rightarrow y' = 15(x^2 - \frac{5}{3}x + \frac{4}{3})$

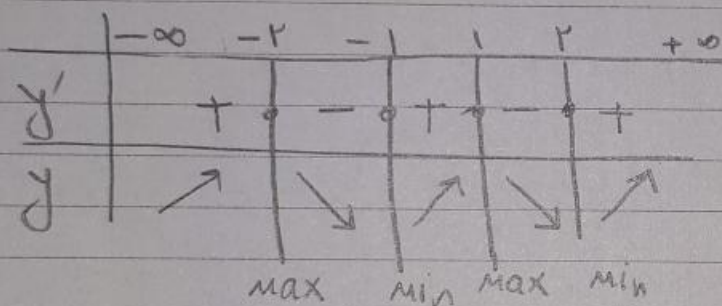
$\rightarrow y' = 15(x^2 - 1)(x^2 - 4)$

نقاط بحرانی های این است $x = 1$ و $x = 2$ این با مشتق موافق می باشد که

صورت جمع توابع مشتق موافق می باشد داریم

$x^2 - 1 = 0 \rightarrow x = \pm 1$

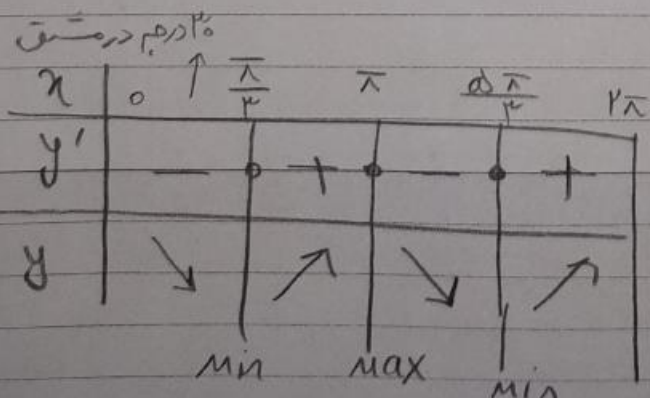
$x^2 - 4 = 0 \rightarrow x = \pm 2$

مقدار max نبی تابع $y = \cos x - 2\sin x$ در بازه $(0, 2\pi)$

کدام است (زمانی که مقدار max نبی را می خواهد عرض آن را فاصله)

صفر $y' = -2\cos x \sin x + \sin x \rightarrow y' = \sin x(-2\cos x + 1)$

$\sin x = 0 \rightarrow x = \pi$
 $\cos x = \frac{1}{2} \rightarrow x = \frac{\pi}{3}, \frac{5\pi}{3}$

max $\rightarrow x = \pi$

از تابع اصلی $y = (-1)^2 - (-1) = 2$

شب نیست که صد عدد به بابا صبا

از بهر خدا زلف پیروی که ما را

مسکین خورش از سر و دیده جیات

زگر طبلد شیوه چشم توزجی چشم

تابع $y = (x-1)\sqrt[3]{x^2}$ چند \max و \min نسبی دارد

$$y' = \sqrt[3]{x^2} + (x-1) \frac{2}{3\sqrt[3]{x}}$$

$$y' = \frac{3x + 2x - 2}{3\sqrt[3]{x}} \rightarrow y' = \frac{5x - 2}{3\sqrt[3]{x}}$$

$$y' = 0 \rightarrow 5x - 2 = 0 \rightarrow x = \frac{2}{5}$$

$$y' \text{ undef} \rightarrow \sqrt[3]{x} = 0 \rightarrow x = 0$$

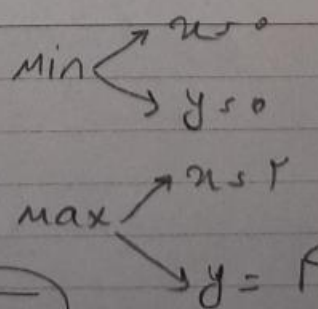
x		0	$\frac{2}{5}$	
y'	+	-	0	+
y	\nearrow	\searrow	\nearrow	
		max	min	

کدام یاره خطی که نقاط استدمم نسبی تابع $y = -x^3 + 3x^2$ را بهم وصل می کند کدام است

$$y' = -3x^2 + 6x \rightarrow y' = -3x(x-2) = 0$$

$$\begin{aligned} 3x &= 0 & x-2 &= 0 \\ \downarrow & & \downarrow & \\ x &= 0 & x &= 2 \end{aligned}$$

x	$-\infty$	0	2	$+\infty$
y'	+	+	-	
y	\searrow	\nearrow	\searrow	
		min	max	

$$\sqrt{2^2 + 4^2} = \sqrt{20} = 2\sqrt{5}$$

دریچ سری نیت که سری خدای

پریر مغان فرزند من شد چه تفاوت

کفتا غلطی خواهد در این عفت و وفا

دی می شد و قسم ص ما عهد بجای آر

تقطه بحرانی تابع $f(x) = \frac{x}{e^x}$ به عنوان واریانس است

$$f'(x) = \frac{(1)e^x - e^x x}{e^{2x}} \rightarrow f'(x) = \frac{e^x(1-x)}{e^{2x}} = \frac{1-x}{e^x}$$

$$f'(x) = 0 \rightarrow \frac{e^x(1-x)}{e^{2x}} = 0 \rightarrow 1-x = 0 \rightarrow x = 1 \rightarrow \left(f(1), \frac{1}{e} \right) \text{ max, } \frac{1}{e}$$

$$f'(x) \neq 0 \rightarrow e^{2x} \neq 0$$

برای تعیین Min و Max جدول می‌سازیم

x	1
y'	+ 0 -
y	↗ ↘

max

طلب Max تابع $f(x) = \sqrt[3]{x^3 + 5x^2}$ کدام است

$$f'(x) = 3x^2 + 10x \times \frac{1}{3\sqrt[3]{(x^3 + 5x^2)^2}}$$

$$= \frac{3x^2 + 10x}{3\sqrt[3]{(x^3 + 5x^2)^2}}$$

$$f' = 0 \rightarrow 3x^2 + 10x = 0 \rightarrow x(3x + 10) = 0 \rightarrow x = 0 \rightarrow x = -\frac{10}{3}$$

$$x^3 + 5x^2 = 0 \rightarrow x^2(x + 5) = 0 \rightarrow x = 0 \rightarrow x = -5$$

	-∞	-5	-10/3	0	∞
y'	+	+	0	-	+
y	↗	↗	↘	↘	↗

max

مخرج همیشه + است و کاری نداریم
 کوزه که دورتی خواند معانی داد
 عرضه کردم و جفت آن بدل کار افتاد
 بجز از عشق تو باقی بسمه فانی داد
 قدر بسوزد گل مرغ سحر داند پس

در تابع $f(x) = a \cos 2x + b \sin x$ نقطه \min آن $(-\frac{\pi}{4}, -3)$ است
 a کدام است

اولین اطلاعات این است که نقطه \min روی تابع اگر $x = \frac{\pi}{4}$ به هم $y = -3$

$$\begin{cases} f(\frac{\pi}{4}) = -3 & \text{است} \\ f'(\frac{\pi}{4}) = 0 \end{cases}$$

min یکی از کتریم است و نقطه ای بحرانی که یا
 مشتق آن صفر است و یا ناموجود و یا نوع بی نوع تابع
 که محض ندارد ناموجود نمی باشد پس صفر است

نکته مهم: در کتریم نیز اگر تابع مشتق پذیر باشد مشتق صفر است

$$f(\frac{\pi}{4}) = -3 \rightarrow a \cos 2(\frac{\pi}{4}) + b \sin \frac{\pi}{4} \rightarrow \frac{a}{2} + b(\frac{1}{2}) = -3$$

$$\rightarrow \boxed{a + b = -6}$$

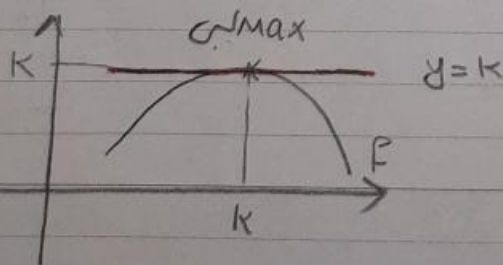
$$f'(\frac{\pi}{4}) = 0 \rightarrow -2a \sin 2x + b \cos x \Big|_{x=\frac{\pi}{4}} = -a\sqrt{2} + \frac{\sqrt{2}}{2}b = 0$$

$$\rightarrow \boxed{b = 2a}$$

$$a + b = -6$$

$$a + 2a = -6 \rightarrow 3a = -6 \rightarrow \boxed{a = -2}$$

روش پیدا کردن عرض کتریم نیز، شکل مستقیم

نکته: اگر توابع f و g بر هم مماس باشند و معادله حاصل از

توی $f=g$ درجه ۲ باشد باید $\Delta = 0$ باشد

$$\begin{aligned} y &= k \\ y &= f(x) \end{aligned} \rightarrow f(x) = k \rightarrow \Delta = 0$$

تابع $y = \frac{x^2 - x}{x^2 + 1}$ کدام است

مجموع مقادیر min و max تابع
یعنی min و max

فرض کنیم عرض آنکه در تابع k است. صراط مستقیم تابع را مساوی k

$\frac{x^2 - x}{x^2 + 1} = k \rightarrow x^2 - x = kx^2 + k$

$\rightarrow x^2(k-1) + x + k = 0$

$\rightarrow \Delta \geq 0 \rightarrow 1 - 4(k-1)k \geq 0 \rightarrow 1 - 4k^2 + 4k \geq 0$

$\rightarrow 4k^2 - 4k - 1 \leq 0 \rightarrow \Delta = \frac{-b}{a} \pm \frac{\sqrt{b^2 - 4ac}}{2a} = \frac{-(-4)}{4} \pm 1 = 1$

اگر حاصل جمع عرض‌های $y = \frac{x+a}{x^2+1}$ برابر با a باشد کدام است

فرض کنیم عرض آنکه در تابع k است

$\frac{x+a}{x^2+1} = k \rightarrow x+a = kx^2+k$

$kx^2 - x + k - a = 0$

$\rightarrow \Delta \geq 0 \rightarrow 1 - 4k(k-a) \geq 0 \rightarrow 1 - 4k^2 + 4ak \geq 0$

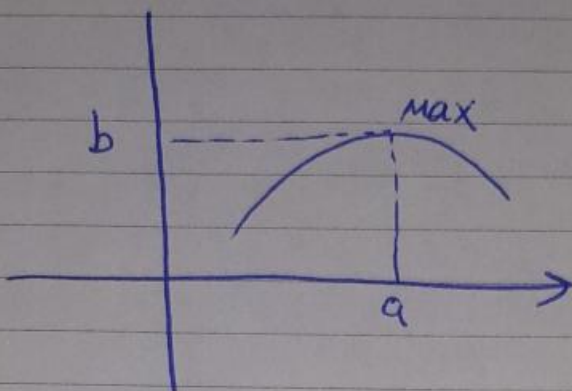
$\rightarrow 4k^2 - 4ak - 1 \leq 0$

$\Delta = \frac{-b}{a} \pm \frac{\sqrt{b^2 - 4ac}}{2a} = a$

$\frac{4a}{4} \leq 0 \rightarrow a = a$

مجموع آنها a است

کتاب: محصنات استدم نبي در توابع کسري علاوه بر تابع در هوساکن آن حص
صدق می کند

$$y = \frac{f(x)}{g(x)}$$

$$b = \frac{f(a)}{g(a)} = \frac{f'(a)}{g'(a)}$$

النقطه A (2, 3) نقطه Min تابع $y = \frac{x^3 + a}{(x+b)^2}$ باشد

مقدار $a+b$ کدام است

$$y = \frac{x^3 + a}{(x+b)^2} \rightarrow \frac{1+a}{(2+b)^2} = 3$$

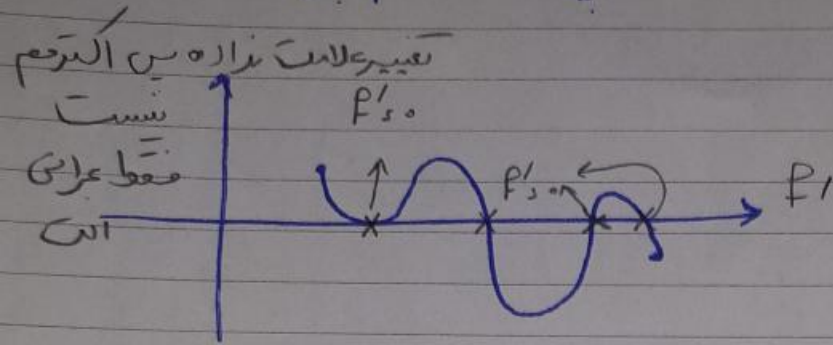
4 ✓
صفر

$$\frac{3x^2}{2(x+b)} \Big|_{x=2} \rightarrow \frac{12}{2(2+b)} = 3 \rightarrow \frac{2}{2+b} = 1 \rightarrow b = 0$$

1
-1

$$\frac{1+a}{2} = 3 \rightarrow a = 5 \quad a+b = 4$$
$$b = 0$$

اگر نمودار f' به شکل مقابل باشد f دارای چند اکتریم نی است

دقت شود نمودار f' است

اگر f' در این حالت f'_{s0} یا f'_{s2} ناموجود باشد

در این باره ناموجود نداریم

12 $\min f - \max f$

13 $\min f - \max f$

14 $\min f - \max f$

15 $\min f - \max f$

max min

اگر f' بحرانی ولی f اکتریم داریم

17 به ازای چند مقدار صحیح k تابع $y = (x^2 + kx + 1)e^x$ ناقص اکتریم

18 به است e بوند پیدا کردن اکتریم نی پیدا کردن نقاط بحرانی است

19 $y' = (2x + k)e^x + (x^2 + kx + 1)e^x$ صفر

20 $y' = e^x (x^2 + (k+2)x + k+1)$ صفر می شود

21 چون ضرایب متوال نداشتن اکتریم نی است پس در واقع تابع مشتق (y') باید ناقصاً مثبت حقیقی باشد و سه مورد $\Delta \leq 0$ باشد

$x^2 + (k+2)x + k+1 \rightarrow \Delta \leq 0$

$(k+2)^2 - 4(k+1)(1) \leq 0 \rightarrow k^2 + 4k + 4 - 4k - 4 \leq 0$

یک مقدار $k^2 \leq 0 \rightarrow k \leq 0$

چون k حتماً از خست می آید * زنجیری طلب یاری کند فقط چوبیس که کسب بکار کنج قارو نیست

توضیح: چون مقدار k حواره است فقط در مقدار $k \leq 0$ است

اگر تابع $y = \frac{x^2 - 2x}{x+a}$ اکثر کمترین داشته باشد

$$y' = \frac{(2x-2)(x+a) - (1)(x^2-2x)}{(x+a)^2}$$

حدود a کدام است

$$y' = \frac{2x^2 + 2ax - 2x - 2a - x^2 + 2x}{(x+a)^2}$$

(۱) $a < -2$ یا $a > 0$

(۲) $-2 \leq a < 0$

$$y' = \frac{x^2 + 2ax - 2a}{(x+a)^2}$$

(۳) $0 < a < 2$

(۴) $-2 \leq a \leq 0$

نقاط بحرانی $f' = 0$ یا f' ناموجود

چون این تابع مشتق همان ریشه مربع تابع اصلی است پس این ریشه هرگز دامن نیست و نمی توان در محاسبه اکثر کم از آن استفاده کرد

$\Delta \leq 0$ باید $fa^2 - f(1)(-2a) \rightarrow fa^2 + 2a \leq 0$

$fa(a+2) \leq 0$

$a = 0$ یا $a = -2$

پس ریشه صواب است $-2 \leq a \leq 0$

اگر تابع $y = e^{\frac{x^3}{3} - 2x^2 + 7}$ چند اکثر کمترین دارد f

$y' = (x^2 - 4x) e^{\frac{x^3}{3} - 2x^2 + 7}$
عبارت همواره +

صفر

$f' = 0 \rightarrow x^2 - 4x = 0 \rightarrow x(x-4)$

f' ناموجود $\rightarrow x$

$x = 0$

$x = 4$

y'	+	-	+
y	↗	↘	↗